

En ny skinnbaggsart för Sörmland

Av Staffan Kihl

På kvällen den 25:e augusti i år hade vi ett mycket oväntat besök på fjärilslakanet vid vårt radhus i Huddinge. När jag gick ut för att kolla om vi hade lyckats locka några spännande fjärilar fick jag syn på en skinnbagge på fjärilslakanet. Att det var en ängsskinbagge i släktet *Adelphocoris* var helt klart men också att utseendet inte riktigt stämde överens med någon av de arter jag sett förut i Sörmland. Med hjälp av den förträffliga sajten www.miridae.dk, Danmarks Blomstertæger, kunde den dock snabbt identifieras som *Adelphocoris ticinensis*, fackelblomsskinbagge. Som det svenska namnet antyder är den huvudsakliga värdväxten fackelblomster men också strandlysing, kärrvial, knölsyska, stor käringtand och kärstistel nämns i litteraturen. Alla de här växterna trivs på fuktig mark som fuktängar och sjöstränder, det är alltså i sådana miljöer man ska leta efter fackelblomsskinbaggen. Arten övervintrar som ägg och nymforna kläcks på våren. De vuxna djuren kan man hitta från slutet av juli till slutet av augusti.

Fackelblomsskinbagge *Adelphocoris ticinensis*

Enligt Carl-Cedric Coulianos är det här det första fyndet i Svealand och vad han känner till det 16:e i hela landet. Det första svenska fyndet av arten gjordes 1959 på Öland och därefter har man hittat den enstaka gånger också i Skåne, Blekinge, Halland, Småland och på Gotland. Enligt Carl-Cedric tyder de äldsta fynden på att arten då var nyetablerad i landet och trots att fynden är fåtaliga är det inte osannolikt att den är på spridning. Alla svenska fynd där värdväxten är känd är gjorda på fackelblomster. I Danmark är fackelblomsskinbaggen känd från 1971 och sedan dess finns enstaka spridda observationer.

Fyndet på fjärilslakanet fick mig att fundera på var inom rimligt avstånd det växer större bestånd av fackelblomster. Visserligen ska fackelblomsskinbaggen vara en god flygare men någon lämplig lokal borde finnas i närheten. Efter en stunds grubblande kom jag på att vi på mindre än en kilometers avstånd har två anlagda fuktängar. De har uppkommit genom att kommunens ekologer har låtit dämna upp en bäck som rinner österut från Gömmaren till sjön Trehörningen i centrala Huddinge. Syftet med uppdämningarna är egentligen att förbättra vattenkvaliteten i Trehörningen, som har drabbats av övergödning, genom att minska tillförseln av humusämnen. På köpet har alltså de här fuktängarna, där jag har konstaterat att det är gott om fackelblomster, uppstått. Det får alltså bli ett projekt för augusti nästa år att besöka de här ängarna och håva efter fackelblomsskinbaggen.

Fackelblomster *Lythrum salicaria*

I Rödlistan 2015 är fackelblomsskinbaggen upptagen och klassad som EN (starkt hotad) med huvudmotivet att de för arten lämpliga biotoperna är en bristvara i det moderna landskapet. Den här klassningen gör mig en aning fundersam. Fackelblomsskinbaggen är ett sentida tillskott till faunan i Norden och Sverige och Danmark ligger i utkanten av artens nutida utbredningsområde. Det finns alltså inga äldre data att bygga bedömningen på. I förordet till Rödlistan står det: *I kategoriseringen ingår inga värderingar av hur angeläget det är att bevara eller göra insatser för en viss art, utan bedömningarna syftar strikt till att kvantifiera utdöenderisken.* Att använda begreppet utdöenderisk på en art som, om än sakta, expanderar sitt utbredningsområde känns ganska främmande.